

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmontetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felzárkósok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsor terfoglata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Rimaszombatban 1887. évi július hó 22. és 23-ik napjain tartandó rendes nyári megyebizottsági közgyűlés tárgysorozata:

A megyei szabályrendeletek átdolgozására kiküldött bizottság jelentése.

Kórházi bizottsági jelentés az építkezések tárgyában. Bizottsági jelentés a megyeházzal szomszédos Gaskó-féle telekre vonatkozólag.

A megyei utibizottság által előterjesztett jelentés.

Belügyminiszteri rendelet a közgyűlési ügyrendről szóló szabályrendelet tárgyában.

Belügyminiszteri rendelet a m. magtáralap 1886. évi számadása tárgyában.

Belügyminiszteri rendelet a m. kórházalap 1886. évi számadása tárgyában.

Belügyminiszteri rendelet a szolgabírói számadásokra vonatkozólag.

Földmívelési, ipar- és keresk. ministeri rendelet a járási erdőtisztek fizetése tárgyában.

Földmívelési, ipar- és keresk. ministeri rendelet a marhasó elárulása tárgyában.

Földmívelési, ipar- és keresk. ministeri rendelet ipar-cikknek hetivásáron árulása tárgyában.

Közmunka és közl. ministeri rendelet a kerületi kir. felügyelők hatáskörére vonatkozólag.

Közmunka és közl. ministeri rendelet és a kir. építészeti hivatal jelentése a tavaszi hófúvások eltakarítási költségei tárgyában.

Közmunka és közl. ministeri rendelet az úti szabályrendelet módosítása tárgyában.

A megyei pénztarak havi vizsgálatáról szóló alispáni jelentés.

Vallás és közokt. min. rendelet a „nemzeti alap” és „Fáy” alapító levelekre vonatkozólag.

Számonkérő szék ülésének jegyzőkönyve.

Putnoki segédjegyzői állomás rendszerezése tárgyában beadott szolgabírói jelentés.

M. közigazg. bizottság átirata a nyári kisdudóvadék felállítására tárgyában.

Bars megye átirata az 1886. XXI. t. cz. 27. §-a módosítása tárgyában.

Jágócsy Péterffy József előterjesztése Holló Ilona ipartanítóné segélyezése tárgyában.

Gömörmegyei nép és iparbank 20 frtos adománya a nemzeti pénztár javára.

Tornaljai járási körjegyzők kérvénye, fizetésüknek 600 frtban megállapítása tárgyában.

Budapesti kereskedelmi muzeum megkeresése a hazai termékek állandó kiállítása érdekében.

Az ajnácskői körorvosi fizetés felemelését tárgyzó szolgabírói jelentés.

Sajógömör község felebbezése a követelt községi pótdadó ellen.

Polonka község 1884. évi számadásai.

Sajógömör község kérvénye közmunkájuk átengedése iránt.

Feled község tanítói nyugdíjának kivetése tárgyában beadott szolgabírói jelentés.

Bay Barnabás kérvénye községi pótdójának beszámítása tárgyában.

Bíró Bertalan indítványa a malomipar gyakorlása tárgyában.

Több rendbeli kórházi ápolási költségeknél behajthatlanság ezimén törzése.

Ezekon kívül még több, a közgyűlés határmappjág beérkező és közgyűlési elintéztést igénylő ügy.

Allítsunk gyermekmenhelyeket.

Lapunk közelebbi számban e cím alatt közölték folytán több oldalról intézetven kérdés hozzánk az iránt, hogy mily uton és eszközökkel volnának a nyári gyermekmenhelyek legkönnyebben berendezhetők: sietünk közléstenni azon „utasítás”-t is, melyet a gömörmegyei magyar közművelődési egyesület központi elnöksége kidolgozott s a körök elnökeihez több példányban már szét is küldött.

1. A gyermek-menedék helye ezéjja, a munkás nép kisdedeinek megóvása. Felállítására mindazon községekben elkerülhetetlen, hol kisdudóvada nincsen, a nép külső mezei munkával el van foglalva, s a 2—6 éves kisdedek a legtöbb esetben maguk és a község nagy veszedelmére (tüzesetek) gondozás és felügyelet nélkül hagyatnak.

2. A gyermek-menedék helye lehetőleg az egész nyárra, de legalább a mezei nagy munka (aratás) idejére 2—4 hétre felállítandó.

3. Helyisége legyen egy fával beültetett udvar vagy kert, melynek közelében egy tágas szoba vagy jól befűdött szin van, hova a gyermekek esős idő alatt bemehessenek. E célra igénybe vehető szünidő alatt az iskolai udvar és terem.

4. A menedék hely felszerelését képezi egynehány

lőca, egy víztartó edény és pohár, az udvaron homok, néhány abranches a játékhöz és egy pár szalmazsák az elálmósodott gyermekek lefektetésére.

5. A menedék helybe a szülők virradatkor vihetik kisdedeiket és ott hagyhatják estig, ha ebédjükrol gondoskodnak.

6. A gyermekmenedék hely vezetője lehet oly tisztességes nő, ki a kisdedekkel foglalkozni szeret, s a milyen minden községben akad. Kivánatos azonban, hogy a menedék hely megnyitása előtt legalább 1—2 napra valamely közel fekvő óvodát meglátogasson, s a több gyermekekkel való bánásmódban némi utmutatást nyerjen.

Hol a községben erre alkalmas nő nem találtatnék, a megyei kir. tanfelügyelő ajánl ilyet.

7. A gyermek menhely vezetőjének havi 10—15 frtnyi fizetése társadalmi gyűjtés, községi hozzájárulásból és mérsékelt óvodajákból (naponként egy vagy legfeljebb két krajczárból) fedeztetik. Szegényebb községek egyébiránt a megyei közművelődési egyesület és annak köreitől is nyerhetnek segélyt.

8. A gyermek-menhelyre felügyel a községi előjáróság, helybeli lelkészek és tanítókból álló bizottság, mely a létesítés módzatait megállapítja, a szükséges költségről és helyiségről gondoskodik, a menedék hely felállítását a kir. tanfelügyelőnek tejeleenti s ahhoz netalán bővebb utbaigazítás végett minden egyes esetben fordul.

Egyleti ügyek.

A megyei községi és körjegyzők évi nagygyűlése f. hó 4 én Nagy-Rőeze városában tartatott meg Fridrich Vilmos pelsüzi jegyző elnöke alatt. — A tagok szokatlanul nagyszámban jelentek meg. S maga a közgyűlés lefolyása oly nagy fontosságu volt, — hogy annak érdekes, közhasznú és hazafias irányu tárgyai nem csak az egyleti tagokat, — hanem a megye vezérferfiit is, kik ez életre való egylet működését élenk figyelemmel kísérik, — s azok osztatlan meleg rokonszenvét bíráják, — minden tekintetben kielégítették. — És valóban a gömörmegyei községi és körjegyzői egylet, alig pár évi rövid működése után oly eredményeket képes volt kivívni, melyek haározottan bizonyítják azt, hogy az egylet minden egyes tagja, — tőle telhető erővel igyekezett megfelelni azon tiszteletre méltó szent célának melyet az egylet zászlajára irt fel, — mely e pár szóból áll:

„A hazaszeretet ápolása, a közigazgatás javítása.”

És valóban, a nagy figyelemmel és gondnal szerkesztett elnöki jelentésből meggyőződünk arról, hogy nemes programját az egylet már ez ideig is hiven betöltötte!

Hazafiai kötelezettségének minden tekintetben megfelelt, mert az erdélyi magyar közművelődési egyesületbe mint alapító tag 100 frttal, és a gömörmegyei magyar

A leányka félig fölemelkedett, s mintegy ültében, kezét még mindig a földnek támasztva felelé:

— Sylvia.

— Sylvia! Az erdő maga vagy? — kérdé mosolyogva az iskolázott fiatal ember, — nympa az anyád, s lábaid a földbe gyökereztek?

A fiatal leány fellált; gyönyörű termete épen oly magas volt, mint az ifjú.

— Az erdőkerülő lány vagyok, — válaszolá — nevem Sylvia és ott lakom.

Karját a szunnyadó erdő legsötétebb s leglombosabb része felé nyújtá, s folytatá:

— Hát téged hogy hívnak? Kevés hija, hogy rám nem léptel.

— Az én nevem Reál, apám a kastélyban lakik.

— Ah tudom, — szól Sylvia, — te az uraság fia vagy.

A kastély ura a földnek ezen félreeső szögletében még mindig „az uraság” volt.

— Mit csinálsz itt? folytatá a fiatal ember, a haldokló est tüdőző világánál szemlélve a leánykát.

Ez utóbbi nem kerülte tekintetet: bátorozatlan színű nagy, mély szemei nem ismerték azt a bátortalanságot, mely miatt lesütjük szempilláinkat, fehér fogait mutatva mosolyogott, kezével elsimította fekete hajfürtjeit, melyek visszaomlottak magas, tiszta homlokára s bátran felelé:

— Téged vártalak. Tudom, hogy gyakran jársz erre esténként és meg akartalak ijeszteni.

Reál elmosolyodott.

— Egy fiatal ember sohasem fél, válaszolá, büszkén megrázva szöke hajfürtjeit. Apám azt mondja, hogy a férfi nem fél és nem sir.

— En láttam sirni apámat, viszonzá a leányka elkömoljóda.

— Miker?

— Midőn kivitték anyámat, a ki meghalt.

Reál nem felelt; ez az érzés ismeretlen volt előtte. Pedig az anyja is meghalt már, de sohasem látta sirni atyját. Más tárgyra tért át.

T Á R C Z A.

Aranyozott tarka felhő . . .

Aranyozott tarka felhő
Száll a nyári égen,
Tavaszi dal, ébredő dal
Eldalolva régen.

Kivirultak a virágok,
Elfeledve buját
Róna, halom rég feltüzte
Rózsa koszoruját.

Az a himes pázsit ott kint
Éke a mezőnek.
Rég kiujult, lombja, zöldje
Rég van az erdőnek.

Lombos a fa, lágy szellőtől
Ingva ringva hajlik.
Zöld erdőbe, hús ligetbe
Csacsogó dal hallik.

Lombos ágon dalé madárt
Fészek enyhe várja, . . .
Rég lehervadt a kikelet
Első ibolyája.

Rég lehervadt, rég kihajtott
Úde rózsa bokra.
Álom volt-e a természet
Aranyos tavasza?!

Az a level, leveles ág
Az az ingva ringó?
Rózsabokor? rózsabokron
Kifakadó bimbó?!

Kivirított róna, halom?
Dala a madárnak?!
Óh ha álom, mért oly tűnők
Rövidek az álmak!

Borsody Béla.

A z e s t.

(Beszélyke.)

Franziából fordította: Kármán Zoltán.

Az erdő besötétült; a halványkék égnek csak egy kis csücske látszott a fenyőfák hatalmas sudarai között. Vékony aransáv jelölé a láthatárt és az erdőnek még világos széle, szétszórt fatörzseivel és virágokkal behintett pázsitjával egy bűvös palota bársonyos előcsarnokának látszott, melybe csak félve léphetni.

A gypet már felüdté az esteli harmat, de a fenyők vöröses szőnyegén még néhány óráig pihent a lenyugvó nap sugára s balzsamos illat lebegett fölöttük. A madarak és rovarok már elnyugdottak és a legesekélyebb hang, még egy szársuhanás sem zavarta meg a fenséges erdő csöndjét.

Egy ifjú lépett ki a sűrű homályból és szabadabban lélegzett fel, a mint az eget világosodni látta maga előtt. Vadásztáskájával oldalán s puskájával vállán gyors léptekkel haladt előre. Hazafelé sietett.

— Honnan ily későn? szólalt meg egy zengzetes hang, mely ugy hangzott, mintha a földből jött volna.

Az ifjú meghökkenve állt meg s lába elé nézett.

Előtte a fűben heverve, állat tenyerébe támasztva, egy leányka emelte felé mosolygó arcját. Karesu és könnyed alakja, melyet sötét szövetruha fűdött, alig volt megkülömböztethető a fekete talajon.

Az ifjú egy lépéssel hátrált. A leányka mosolygott meglepetésén és aggodalmán s ismételve kérdé:

— Honnan jössz?

— Va . . . vadászatról jövök, felelé az ifjú, nem egészen biztos hangon. Hát te ki vagy?

közművelődési egyesületbe szintén mint alapító tag 50 forint belépett. S a hazaszeretet szent tüzet meggyújtó től ajku vidékein élő körjegyzőink, — úgy a társadalom terén, mint az iskolákban, — melyeknek hű látogatói és pártfogói, nem engedik kialudni, hanem igyekeznek azt folyton lángolóvá tenni.

A közigazgatás javítását pedig nagyban emeli azon intézkedése az egyetnek, hogy elhatározta, miszerint a megye területén, — minden községi, irodai és számviteli ügykezelése, — mindentelű ügyekben egyöntetű legyen, s egy átvételi mutatót állapított meg, melyeket a községi és körjegyzők az állami, törvényhatósági, és községi közigazgatás terén reájuk ruházott teendők teljesítése alkalmával betartani kötelezettek, továbbá elfogadta az elnök által szakminiszteriumok íjserint elküldött, sorrendben beterveztett, minden a községi közigazgatás terén használni szokott nyomtatványmintákat. S a polgár könyv és idegenek nyilvántartása tárgyában felállítandó törzskönyvek életbe léptetését.

De meggyőződünk a terjedelmes elnöki jelentésből arról is, hogy az egylet nem csak hazája és a közigazgatás érdekében teljesítette híven kötelességét, hanem saját maga belügyeit is nemesen rendezte.

Megnyugvással töltheti minden megyebeli községi és körjegyző kebelét azon tudat, hogy saját erejéből képes volt nyugdíjintézetet teremteni az egylet, — s azt oly virágzóvá tenni, hogy alapítókéje immáron meghaladja a 10.000 forintot. Egyébiránt az egyleti elnök megnyitó beszéde anynyira közérdekű, — hogy legközelebb egész terjedelmében közölni fogjuk.

A most felsorolt nagyfontosságú ügyeken kívül a közgyűlés megvizsgálta és véglegesen megállapította számadását és költségvetéseit, s a budapesti országos jegyzői gyűlésbe, Gömör megye részéről, képviselőnek egyhangulag Fridrich Vilmost választotta meg. A gyűlésben többször élénk eszmecsere fejlődött ki, a vitákban részt vettek Fridrich Vilmos, Prekopa Károly, Remenyik Károly, Gaál György, Szentpéteri Géza, Pazar Gusztáv, Markus Dienes, Valkay László és Záhonyi János.

A közgyűlés, mely 10 órakor d. e. nyílt meg, d. u. 1 óráig tartott. Mely után következett a közébd. Nagy-Röcze város tulajdonát képező palotaszerű szállójába. A bámulat és lelkesültség fogott el mindnyájunkat azért a szíves fogadtatásért, a melyben minket Nagy-Röcze város közönsége reszesített. — megvallom, el voltam reá készűlve, hogy Nagy-Röczén jól fogjuk magunkat érezni, — mert hiszen köztudomású dolog az, hogy a megyében csak egy város van a hol a mai nyomasztó időben jól lehet, az az hogy legjobban lehet mulatni, s ez Nagy-Röcze, de várakozásomat felűlmutta mindenben a valóság. — A város vezérferfiái, élükön Stefanosok Károly polgármesterrel már a közgyűlést megelőző napon testületileg üdvözölték, az érkezőket vendégszerető magánházakhoz elszállásolták, a város díszes tanácstermét tanácskozásaink számára díjmentesen átengedték, a közgyűlést jelenlétükkel megtisztelték, s magyaros menü mellett a város díszbéd-t adott tiszteletünkre. A kitűnő ételek és italok csakhamar vidám hangulatot teremtettek a közébd. A toasztok úra megindult, volt alkalmunk a szebbnél szebb felköszöntőket meghallgatni, Fridrich Vilmos elnök Nagy-Röcze városáért és kitűnő polgármestereért Stefanosok Károlyért; Stefanosok Károly a jegyzői kar és elnöke Fridrich Vilmosért; Gaál György a bazarért; Pazar Gusztáv a fiatal jegyzőkért; Fridrich Vilmos újra az egylet főpénztárnoka Prekopa Károly és Remenyik Károlyért; Záhonyi János Pazar Gusztávért, Markus Dienesért és Marton Bertalanért üritett poharat.

Ez alatt odakint az eső esni kezdett, mely okból a programmba kitűzött vashegyi sodronypálya megtekintése elmaradt, melyet őszintén sajnáltunk. — mert értesültünk arról, hogy ott is vendégszerető karokkal várták érkezésünket. De Nagy-Röcze kárpótolta mindenért. Készséggel mutatták meg nevezetességeit. A díszes táncszertem, melynek a megyében párja nincs, a működvelő szintársulat csinos színpadát, melynek díszleteit boldogult Lehmann festette. Volt alkalmunk gyönyörködni a felsőbb polgári iskola működésében is, hol az igazgató távol létében Perjessy tanár ur h. igazgató előkegyenlen fogadta az egyletet és készséggel mutatta meg, a jövő század hatalmas magyar műiparának bölcsőjét. A művészi gondallal előállított szoba bu-

torok, a szép finom motívumokkal előállított agyag és kőedény festészet, — szobrászat, — a tehetségre való építészeti rajzok az intézet helyes realis igazgatásáról élő tanúbizonyosságot tesznek. S ezeket érjő természettani és természetrajzi műkiesei és ritka gyűjteményei a bámulat moraját csalta a sok nótárius ajkára!

Innen a város nagyértéket képviselő tűzoltó szertárának megvizsgálására mentünk, hol Gaján Victor parancsnok ur szíves ügybuzgalommal magyarázta meg az új szerkezetű hydrophorokat.

E közben a nap alkonyodni kezdett, s a szélrózsa irányában szét oszlova egy élvezetes nap, egy boldog pár óra emléket vittük el magunkkal Nagy-Röczéről, melyet soha sem fogunk elfeleldni. S azon szíves magyar vendégszerető fogadtatásért, melyet Nagy-Röcze városa és hazafias közönsége irántunk tanúsítani kegyeskedett, fogadják a nyilvánosság előtt, szívből jövő hálás köszönetünket. Nagy-Röcze városa és jeles polgárai éljenek sokáig!

Sajó-Gömör, 1887. július 6 án.

Az egylet megbízásából:

Záhonyi János, egyleti II-od jegyző.

Tanügy.

Iskolai értesítők.

Tanintézetünk működéséről s viszonyairól a nagy közönséget az évi értesítők tájékoztatják. Feladatuk úgy az illető intézetek növendékeinek, mint ezek vezetőinek munkásságáról a lehető legrészletesebb adatokkal szolgálói. Mert a nagy közönség, mely részben akadályozva van abban, hogy nyilvános intézeteink állapotáról és tevékenységéről közvetlen tapasztalatokat szerezzen, joggal igényelheti, hogy ezekről maga az intézet a nyilvánosság előtt számoljon be. Emez irányadó szempontból méltán fűzhetünk bizonyos igényeket az iskolai értesítőkhöz, s vizsgálhatjuk, vajjon az imént röviden körvonalozott feladatuknak mennyiben felelnek meg.

Varosunk tanintézetének hozzánk juttatott értesítői csaknem minden tekintetben arról tesznek bizonyosságot, hogy azon szakferfiak, kik azokat összeállították, folytonos figyelemmel voltak e feladatra. Így

1. „A rimaszombati egyesült protestans főgymnasium XXXIV. értesítője az 1886/7. tanévről, közli Baksvay István igazgató” a lehető legrészletesebb képet nyújtja ezen kiválóan fontos, hazafias és kulturális missióval felruházott tanintézet lefolyt tanévi működésének. Bevezető közleménye Sárkány Imre tanárnak becses történelmi értekezése: „Alkotmányunk 1848-iki reformjáról, mely rendszeresen, folyékony és áttekinthető előadásban tárgyalja a háromszázéves küzdelem után elért alkotmányi reform előzményeit, történetét és jelentőségét. A tanév történetének rövid vázlatát — valószínűleg maga az intézet érdemes igazgatója tollából — megemlékezik az intézet három nagy czéljáról, s ezek betöltésére irányuló törekvéseiről, majd az intézet jötevéiről, s végül általános tanügyi viszonyairól. A tanári karban 15 tanár és tanító működött, kiknek egy része évtizedek óta hankadatlan buzgalommal futja göröngyös pályáját. A végzett tananyagról szóló rész az értesítő legterjedelmesebb közleménye. Részletes képet nyújt arról a nagy és rendszeres munkásságról, melyet a tanári személyzet kifejtett. Ezzel kapcsolatban nem hallgathatjuk el, hogy szívesen látnók a tanuló munkásságának feltűntetését vagyis azoknak érdemsorozatait is. Nevelészetű fontosságáról vitatkozni, szemben azzal a ténynel, hogy tanintézetünk túlnyomó többsége állandóan közli, merőben fölösleges. Az azonban nyilvánvaló, hogy az intézet által elért eredményről annak elhagyása folytán tudomásunk nem lehet. Csakis az érettségi vizsgálatok eredményéről tartalmaz jelentést az értesítő, mely jelentés kedvező adatokkal szolgál. Az írásbeli érettségi vizsgálatra becsatolt 15 növendék mind tehetett szóbeli érettséget is. Jelesen érettnak nyilvánított 1, jól 6, egyszerűen 6, kettő pedig 1--1 tantárgyból két-hó mulva tartandó pótvizsgálatra utasítottak. Az intézet legszorgalmasabb növendékei 7 rendbeli ösztöndíjban részesültek. A taneszközökről szóló jelentés kiemeli, hogy a könyvtár gyarapítására kiváló gondot fordított az igazgató-vezetmény, a

előtte az imént, de a kastély gyertyái nem messze fénylettek a homályban; vacsorára várták.

— Isten veled, mondá sajnálkozva.

— Ismét eljősz? kérdé Sylvia, lágy fuvolaszerű hangon

— Igen, felelé Real.

Sylvia fölemelve gyöngéd kezét az esti légben, néhány lépést tett . . . szellemalakhoz hasonlóan eltűnni látszott a homályban. Az ifjú, nem látva többé őt, azt kérdé magától, nem lett-e képzelés áldozata. Nem birt ellenállani a vágyának, hogy erről bizonyosságot szerezzen.

— Sylvia, kiáltá jó hangosan.

— Mit akarsz? felelé a gyermek hangja.

A csillagok gyér világánál határozatlanul látta egy felé fordított arcz féherséget.

— Jó éjt! mondá megnyugodva.

— Jó éjt!

Minden eltűnt. Real mozdulatlanul hallgatá még e zengzetes hang rezgését az illatos légben.

— Jó éjt! kiáltá.

Egy rezgő, alig észrevehető hang jött felé, de csak az utolsó, gyengéd elhangzó, s csaknem a végtelenig húzódo szótágot hallható . . . éjt!

Napról-napra korábban szállt az erdőre a nyugalom és esend órája, mert az idő ősz felé közeledett; s napról-napra a szokott óránál valamivel előbb találkozott Real Sylvival az erdő szélén.

Testi-lelki barátok lettek; a leánya részéről bizonyos vadság, a fiu részéről pedig némi követelő felsőbbség épen annyi szelid összezördülést okoztak közöttük, amennyi elegendő volt arra, hogy újabb találkozásuk teljesen boldoggá tegye őket.

Real szabad ura volt idejének s tetteinek a szünidő alatt. Ha csak jelen volt az étkészésnél, atyja, egy hideg s hallgatag ember, nem törődött vele, s időtöltésével.

Real nappal bebarangolta a síkságot és az erdőt, de a mint megjött az est, a keskeny gyalogösvény, melyet búséges léptei törtek a pázsiton, visszavezette őt az első találkozó helyére.

természettani szertár hasonlóképp jelentékenyen gyarapodott. Az ifjusági egyesületekről szóló részben az „Onképzőkör, „Ifjusági gyámintézet” és az „Ifjusági takarékpénztár”-ról találkozzunk részletes és örvendetes adatokkal. Az önképzőkör 49 tagot számlált, kik szorgalmas munkálkodásukra a koronát az eredményes pályázattal helyezték. Összesen 6 pályadíj osztott ki. A társulat márczius 15-ét szépen sikerült emlékünnepelelyre ülte meg, mely alkalommal az értesítő élén álló értekezés is felolvastatott. A tápintézetéről szépen összeállított jelentés szerint 72 tanuló részesült a rendkívül csekély ellátási díj fejében élelmezésben. A tanári nyugdíjintézet alapítókéje 2000 frtra szaporodott. Ügyét az áldozatkész közönség és pénzintézetünk sokszorosan megérdemelt pártfogásába ajánlani kedves kötelességünknek ismerjük. A tanuló-ifjuság névsora s létszámának statisztikai kimutatása szerint a tanulók összes száma 222, kik kétharmad részben a két protestans felekezethez tartoznak, s honosságra néve szintén kétharmad részben megyénkbeliek, egyébként pedig túlnyomólag felső-magyarországiak.

2. „A rimaszombati községi elemi fiiskola értesítője az 1886/7-iki tanévről, egybeállította Törköly József igazgató.” A gondosan szerkesztett értesítő élén az elmúlt tanévről szóló részletes jelentésben maga az igazgató számol be a tanév legnevezetesebb mozzanatairól. A tanszemélyzet egyik kitűnő tagja, Kemény Bertalan 35 évi buzgó fáradozás után megérdemelt nyugalomba vonult. Az értesítő elismerő szavait a magunk részéről csak ismételtetjük. Különbben 10 tagból álló tanítói kar vezette a növendékek oktatását, kiknek összes száma 218, a múlt tanévben beiratkozott tanulók számához képest 14-el kevesebb. Valóban sajnós, hogy dacára az illetékes helyről idejében közzétett felhívásnak, a tankötelesek beiratkozása nagymérvű késedelmet szenvedett. A tananyag példás lelkiismeretességgel van összeállítva, de a tanulás eredményeinek kimutatását itt is sajnósan nélkülözzük. Az értesítő a gazdagon felszerelt tanszertár ismertetésével végződik.

3. „A rimaszombati róm. kath. elemi fiiskola értesítője az 1886/7-ik tanévről, összeállította a tanítótestület.” Első czikkében a múlt tanév történetével foglalkozik. A tanszemélyzet női kézimunka tanító-nővel szaporodott, kinek neve azonban a tanszemélyzet névsorából hiányzik. Az intézet számos pártfogója szívesegéből szép összegű jutalom osztott ki a szorgalmasabb növendékek között. Az iskola igazgatója Mészáros Balint plebános, kitűnő egyházfőnök, kinek az intézet eddig is sokat köszönhet. A tantárgyak és tanszerek vázlatosabb elősorolása után a növendékek név- és érdemsorozata következik. Beiratkozott a fiasztályokba 93, a leányosztályokba 127, az ismételő iskolába 19, összesen tehát 239 növendék, kiknek előmenetele általában jó. Jelesek voltak a fiasztályokban: Balogh László, Czagan István, Hánrich Lajos, Holländer László, Rábaly Béla, Kovács Pál, Dusek László, Janos János, Pillár János. A leányosztályokban: Ruzsicska Ilona, Jankovics Ilona, Kovács Julianna, Mázik Anna. A tanulók létszáma a múlt évhez képest apadást tüntet fel.

4. „A rimaszombati magy. kir. földmives iskola értesítője az 1886/7. tanévről, közli Rády István, igazgató” ugyesen összeállított jelentés legifjabb iskolánk egész szervezetéről és egy évi multjáról. Az intézetnek 43 növendéke volt, kik az országnak csaknem minden vidékéről, összesen 20 megyéből valók. Lehetetlen elismeréssel meg nem emlékezni az intézet gazdag felszerelésére és a tananyag sokoldalúságáról. A tanfolyam két évre terjed s 4 félelve oszlik; az elméleti és gyakorlati oktatás rendszeres, a taneszközök gyűjteménye 3000 forint értékét meghalad. A kitűnő szakferfi által vezetett intézet-ről szóló értesítőt melegen ajánljuk gazdaközönségünk figyelmébe.

5. „Szab. Rimaszombat város államilag segélyezett alsófoku ipariskolájának értesítője az 1886/7. tanévről, közli Törköly József igazgató.” Bevezetőül Czikora István ipariskolai tanár értekezik az alsófoku iparoktatás akadályairól. Magvas czikkét az illető köröknek nem ajánlhatjuk eléggé. Az elmúlt tanévről szóló jelentés, mint mindig, ezuttal is nagy gondnal van összeállítva, s az iskola jeles igazgatójának kiváló ügybuzgalmaról a legékezőbb tanúságot teszi. Fájdalom ismételni kell anyyszor hangoztatott panaszát egyes iparosmesterek közönye sőt roszakarata miatt. Nem ártana ez urakat a nyilvánosság

Midőn a fasudarakat ritkulni látta, sajtáságos felindulás vett rajta erőt; ugyanegy pillanatban vidor és nyugtalan lett. Hátha nem találja ott Sylvit!

De ő ott volt, hanyat fekve a pázsiton. A vénülő, magas fűszálak csaknem egészen eltakarták, s ő csöndesen és mosolygva várakozott reá. Real zavartan, elfogulva közeledett, letelepedett mellé, s elbeszélte neki a nap jelentéken eseményeit.

A leánya csak hallgatá, ő maga alig beszélt. E parlagi kis leány lelkében a gondolatok nem tudtak szóalakat ölteni: úgy érzé, mintha szíve kiáradna a néma örömtől, s csak szeméi beszéltek. S Real is tudta, hogy ezek a ragyogó, bársonyos szemek, melyekben a sűrű, mély erdő összes lágysága egyesülve látszott, mindig felé vannak fordulva.

— Szeretem szemeidet! szóló Sylviahhoz egy este, midőn a nap — mint hitte, — később nyugodott le, valójában pedig ő jött korábban.

A leánya boldogan mosolygott, de mitsem válaszolt. Mit is felelhetett volna?

— Szeretem szemeidet és egész testedet, — folytatá Real, végig futva tekintetével fiatal barátjáné tojásdad arczaán, nyulánk nyakán, s hajlékony, gyöngéd termetén; — az egész nagyon szép!

Sylvia tovább mosolygott, s csak nézte őt. Olykor-olykor forró, ellenállhatlan vágy szállt keble legmélyéből Real ajkaira. Ez a barna, aranyos, a nap utolsó sugariban fűdő hamvas nyak esábitott a csókra. Közeledni akart a leánykához . . . ez talán kiolvasta barátja szeméből ezt a szokatlan gondolatot. Egy szökessel talpon termett, kezével intve Realnak, hogy kövesse.

— Már, szóló emez, hanyagul végig nyújtózkodva a meleg, sárguló fűben.

— Menjünk, felelé Sylvia, mutatni akarok neked valamit.

Felvéve puskáját és engedelmesen követte. Követte volna a világ végére is.

(Vége következik.)

— Hány éves vagy?

— Tizenöt; hát te?

— Tizenöt.

— Akkor hát te vagy az idősebb, mondá Sylvia. Neked okosabbnak kell lenned. Tudsz-e olvasni?

— Meghiszem azt! felelé Real némi kicsinyléssel, nagyon sokat tanultam.

— Oh én semmit sem tudok, sóhajtá Sylvia. Apám egész nap az erdőben van . . . Egyedül vagyok.

— Unatkozol?

— Oh nem! Annyi mulattató dolog van az erdőben! Van virág, állat! De te csak azért szereted az állatokat, hogy megöljed.

Real üres vadásztáskájára mutatott.

— Nem mindig, felelé . . . Epen elhibáztam egy őzet.

— Annál jobb, szóló Sylvia tapsolva. Nagyon helyes. Real némi bosszúsággal tekintett reá, ő pedig nevetett.

— Mért vártál rám? kérdé Real másodsor is.

Sylvia nem felelt mindjárt; valami gondolatot keresett, de nem sikerült találnia.

— Nem beszéltek senkivel, szóló végre, és senki sem beszél velem. Atyám korán elmegy és későn jön haza, olykor lesben tölti az egész éjet: lopják ám az önök vadját, vigyázni kell a vadorzókra . . . Beszélni akartam valakivel. — Mért velem és nem mással? kérdé Real némi felindulással.

— Nem tudom . . . te majdnem egy idős vagy velem, szép vagy, jónak kell lenned. Azt hittem, hogy te nem fogsz kigunyolni . . . meg aztán . . . kedvem volt veled beszélni.

Ezzel utnak indult. Real követé s a kastély felé vették útjokat. Az éj beállt, a halvány aranysugár eltűnt az égről és a csillagok kezdtek feltűnedezni a kékségben. Sylvia megállt.

— Isten veled, mondá.

Real habozott: ez a találkozás az álom kifejezhetlen varázsával birt rá néve; Virgil költészete, melyet a tanórák alatt csak sejtett, a maga életteljességében jelent meg

előtt néleg felsorolni. A vizgák és a munkakiállítás szép eredményeket mutatnak fel. A beiratkozott 168 iparos tanuló közül azonban igen kevesen vettek részt az utóbbiban. A szakértő bíráló bizottság jutalomban részesítette Fecske Károly, Pekár Emil, Szabó József, Lajos Tamás, Bodon Gyula, Gees Béla, Bartha István és Káposztás Lajos munkáit. A tantestület a hitoktatókkal együtt 8 tagból áll, kik a rendszeresen összeállított tananyagot heti 7 órában adják elő. Legjobb előmenetelt tettek: Fecske Ferenc, Kaliska Dániel, Kerekes Gusztáv, Varga József, Kaszper József, Szabó József, Weber Ulrik, Hlavacek Gusztáv és Mares Ferenc. A tanulók 29 iparos foglalkozáshoz tartoznak, fele részben helybeliek, fele részben vidékiek, közülök 120 magyar, 48 tót. A füzetet a jövő tanévre szóló értesítés fejezi be. K. Z.

Hírek és vegyesek.

Alvárai Manojlovich Emil kir. curiai tanácselnök Szücs Károly kir. törvényszéki hivatalnok vendége, több napi itt időzése alkalmával élénk érdeklődést tanúsított országos közintézményeink iránt. Többek közt két törvényszéki büntügyi tárgyaláson is megjelent, s úgy a jelenlegi, mint az épülő törvényszéki épületet megtekintette és őszinte örömeinek adott kifejezést a látottak és hallottak felett. Kiváló ügyszeretetének és hivatásérzetének szép tanujelét adta tehát magas vendégünk, s mi részünkről büszkék lehetünk arra, hogy a közéletnek ily kiváló alakja közviszonyainknak beható figyelmet szentelve, körünkből megelégedéssel távozott.

Kitüntetés. Baksay István urat, főgymnasiumunk érdemes igazgató-tanárát az Országos középiskolai tanár-egyesület, Fiumében a múlt héten tartott közgyűlésén a budapesti kört képviselő választmányi taggá választotta.

Vendégek. Egymást érik városunkban a magasrangú vendégek. F. hó 13-án este a szabadkai mentelep megvizsgálása végett egy bizottság érkezett városunkba, melynek tagjai voltak: Zalabéri Horváth János altábornagy, méneskeri katonai felügyelő; Kozma Ferenc min. tanácsos, a lötenyésztési osztály felülvizsgálója; gróf Szapáry Péter min. segédfogalmazó és Cheded el Fagylala kapitány, ménes parancsnok. A vendégek eskümen két napot töltöttek városunkban, s a tapasztaltak fölötti megelégedésüknek ismételt kitéjezést adtak. — Ugyanekkor időzött itt rövid ideig Krassay Jenő miniszteri oszt. tanácsos, a kulturmérnökség főnöke, ki a Coburg herceg uradalma felállított új vízművek megvizsgálása végett jött vidékünkre.

Halálozások. Megdöbbentő haláleset borította gyászba egyik legtiszteltelebb családunkat. Fiatal, reményteljes sarját törte le a kéréllhetlen halál fagyos keze, munkácsi Süteő József, gymnasiumunk egykori jeles növendékében. A korán elhunyt szelid és művelt ifjut minden ismerőse s egész családja a legmelegebb szeretettel környezte, s váratlan halála a leszálebb körben kelt őszinte részvétet. Családja a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Süteő Józsefné szül. Rácz Ágnes, Süteő Mariska s férje dr. Veres Sámuel főgymn. tanár, Süteő Terézia s férje Baksay István főgymn. igazgató, Süteő Juha, — özv. Rácz Ferencné és gyermekei, id. Süteő István és családja, özv. Szűgyi Györgyné és gyermekei saját és az egész rokonság nevében fájdalomtelt szívvel jelentik szeretettel fia, testvére, sógora, unokája s unokaöccsük Munkácsi Süteő József végett jogásznak, folyó 1887-ik év július hó 11-ikén élt 10 órákor, élete 24-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunyt. A boldogult hült tetemei július hó 13-án, d. n. 5 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a rimaszombati sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Béke lengjen porai felett! Szolgáljon a gyászoló családnak némi vigaszul az, hogy a drága elköltözött immár megszabadult földi kínjaitól. — Hirtelen halállal hunyt el folyó hó 11-én Soós Miklós építész, és a tekkönyvi átalakító hivatal munkás tagja. A boldogultat özvegye és négy gyermeke, valamint számos rokona, ismerőse és jó barátja gyászolja. Benne városunk polgársága egyik rokonszenves és érdemes tagját veszítette el.

Nyári mulatság. „A Sárospatakon tanuló gömörmegei ifjuság” folyó hó 10-én a felállítandó Tompa-szobor javára sikerült táncvizigalmat rendezett a Széchenyi kertben. A jelenvolt nagyszámú közönség igen kellemesen és sokáig mulatott, amennyiben a lövölde nagytermében folytatott vizigalomnak csak a késő éjjel vetette végét. A mulatság anyagi sikeréről lapunk más helyén közlünk értesítést.

Vigyázatlanság áldozata lett f. hó 13-án Groszmann Lajos 17 éves, pelsőzi kereskedő segéd. Az említett napon ugyanis a városunk közelében levő ugynevezett „akasztó hegy”-ről egy pelsőzi kocsin lefelé jött, s alkalmasint vigyázatlanul hajtás következtében a kocsis mellől a lovak közé esett, és a kocsis a rajta levő 14 mázsányi teherrel keresztül ment a szerencsétlen jobb oldalán. A sérültet beállították a helybeli megyei kórházba, hol — dacára a leggondosabb ápolásnak — másnap, esütörtökön reggel nagy fájdalmak között kiadta lelkét. A megjett hivatalos boncolás alkalmával konstatálva lett, hogy a megvakart kocsis által előidézett óriási nyomás a mellkas jobb oldali bordacsontjait behajlította, s minden külső sértés nélkül a jobb oldali tüdőt megszakította. Az ezen szakadás következtében beállott nagyfokú belső vérzés okozta a szerencsétlen fiatal ember halálát. A megindított hivatalos vizsgálat egyelőre a megszokott kocsis tartózkodási helyének kipuhatolására szorítkozik.

Nagy tűz pusztított Poprádon f. hó 11-én, mely rövid idő alatt 80 házat és 120 melléképületet hamvasztott el. A tűz gyors terjedését jó részben a szepei városok sajátosságos építkezési modora segítette elő. Bosszuálló kéz műve volt az egész, s a gyújtogató bizonyára a büntetéstől való félelmében — a lángok közé vetette magát, honnan már csak megszenesedett hulláját vonzólhatták ki.

Az országos vásár f. hó 12—13-án tartott meg városunkban. Nem hiányzott ez alkalommal sem a szokott élénkesség, fülrepszó lármá, sipolás stb. melyek a belső piacon járó vásároló közönség dobtáryját nem csekély mértékben próbára tették. Általános ugyan a panasz, hogy a júliusi vásár a legjelentéktelenebb vásárunk, ezáltal azonban tagadhatlanul kellő sulyt kölcsönözött neki Somlyai ur, „a világ legnehezebb embere.” ki a külső vásártéren esodáltatta épen nem szerény méretű testét. A belső piacon pedig — sajnos — élénken folyt a hazard „birbies” (báb) játék. Csodáljuk, hogy az illetékesközegek ilyesmire szemet hunynak, s engedik, hogy jött-ment individuumok zavartalanul fosztogathassák az együgyű falusi népet.

A várgedei fürdőről. Lapunk egyik munkatársa a közelebbi vasárnapon kirándulást tett — egy társasággal — a várgedei fürdőbe, s nem győz eleget beszélni azon mizériákról, melyek valóban megbotránkoztatják a látogatókat. Beigazolvá látta ez alkalommal munkatársunk, hogy az a jeles (?) mondás: „Ha jöttök, lesztek; ha hoztok, esztek.” nemesak Rimaszombat mulatságlátogató közönségének, hanem a várgedei fürdő bérlőjének is, ugyszólván. „e lve.” De hogy csak némileg jellemezzük az ottani állapotokat, elég lesz felemlitenünk, hogy — egy mulatság után való napon — a társaság még csak sőt sem kaphatott az általa hozott étel fűszerezésére! A többitől nem is beszélünk, csak azt jegyezzük meg, hogy ily kitűnő figyelem (!??) és szolgálatkészség (?) mellett aztán ne esodálkozzék a fürdő-bérlő, ha a közönség nem kívánczik másodsor is a fürdő látogatóira.

Az új védhímlő oltási törvény végrehajtása tárgyában a belügyminiszter részletes szabályzatot dolgoztatott ki s azt oly utasítással küldötte meg valamennyi törvényhatóságnak, hogy a legszelesebb körben közhírré tegyék s az abban megjelölt intézkedések pontos és szigorú végrehajtásáról, valamint az ellenőrzésről gondoskodjanak. A szabályzat a nyilvánosan végzendő s általában kötelező védhímlőoltás körüli eljárást 47 pontban írja körül s közli az oltási és ujjraoltási bizonyítványok mintáit. A miniszter különösen felhívja a hatóságok figyelmét, hogy a területükön lévő árvaházakban, aggapoldában, szegényházakban, valamint azon községi és törvényhatósági intézetekben, a hol hosszabb ideig tömegesen tartózkodnak, oly egyéneknek, a kik a védhímlővel nincsenek beoltva, vagy a legutóbbi 5 év alatt valóságos hímlett ki nem oltottak, a védhímlővel való beoltás iránt már most intézkedjenek.

Nemzetközi verseny. A Brüsszelben jövő évben tartandó „Nemzetközi ipar-, tudomány- és művészet” végrehajtó bizottságtól vettük a verseny rövid tervrajzát, melyből az érdeklődők figyelmébe ajánljuk a következőket: A verseny a belga király ő felségének védnöksége alatt 1888. május 5-én nyílik meg, s tartama 6 hónap. A verseny rendezőse felhívja valamennyi iparág legkiválóbb művelőit, hogy ezen iparágakra vonatkozó, s általuk alkalmazása vett javításokat közöljék vele, s immár a beérkezett bőséges anyag áttekinthetőleg rendeztetett, s a különböző ágak szerint 50 alosztályra osztatott. A belga kormány a versenyen résztvevőket számos előnyben, például szállítási-díj- és vám-mérséklésben stb. részesíti.

Paraszt fuffang. A múlt orsz. vásár alkalmával egy helybeli polgár feleségétől, egy vidéki kereskedő kukoriczát vásárolt, s azt kifizette azzal távozott, hogy kocsisát fogja érte elküldeni. Az eladó árnál őrizetét rövid időre egyik ismerőse bízta, s utasította ezt, hogy a megvett kukoriczát a jelentkező kocsisnak adja ki. Egy ott lezengő vidéki paraszt az egész párbeszédnek fültanuja volt, és sietett a vevő külföltjeként jelentkezni, ugy, hogy a később érkező igazi vevő a kukoriczának csak hült helyét találta.

Nyilvános nyugtázás.

A Sárospatakon tanuló gömörmegei ifjak által folyó hó 10-én, a Széchenyi kertben, a „Tompa szobor” javára rendezett nyári táncmulatság összes bevétele: 136 frt, ebből levonva a kiadásokat, maradt tiszta jövedelme: 81 frt, mely összeg a helybeli „takarékpénztárba” lett elhelyezve kamatozás végett, oly kijelentéssel, hogy ezen elhelyezett összeg részint a sárospataki ifjak, részint mások által régebben e célra adakozott kegyes adományaink rövid idő alatt 100 frtra fog kiegészítettetni. Fölülfizettek: br. Nyári László 1 frt 60 krt. dr. Löcherer Tamás 1 frt 20 krt. Soós Ferenc építész 1 frt. Miskolezi István. Csider Károly, Marton János, ifj. Török László, Hrenko Árpád, dr. Zehery István, Konyha Gézáné, Terhes Pál, Vitéz Lajos, Institórisz Endre, Bodor Ármán, Vinter Adolf, Vikoukál Henrik, Sárkány Aurélné, Csató Sándorné 60—60 krt. Hajdu András 51 krt. Cseh János 50 krt. Kandra Jánosné, Stech Kálmán, Eva János 40—40 krt. Mihályi Lajos, Báthory Jánosné (Bátka) Káposztás Jánosné, Oswald Frigyes, Török Istvánné, Stirbanné, Rábely M. 20—20 krt. Fried S. Hegyi F. N. N. N. N. N. N. 10—10 krt. A számadás bezárása után: Ruszkay Gyula, Dapsy József és Szabó József urak 1—1 forinttal járultak a szoboralaphoz. Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek a fényes eredményért őszinte köszönetemet nyilvánítani.

Rimaszombat, 1887. július 17-én.

a rendező bizottság nevében:
Nagy Sándor, r. b. elnök.

Nyilvános nyugta és köszönet.

A jános-i dal- és olvasó egyesület f. évi május hó 30-án felszentelt zászlójának árába adakoztak: Lenkey István, Török Bálint 10—10, — Beeske Bálint, Egy valaki, Ajándék, Valaki 5—5, — Ruszkai Gyula 4, — Vályi nővérek, Török Sándor 3—3, — Csathó János, Facsinai József, Kohn Adolf, Pupa Márton, Vályi Pál, Varga József és családja 2—2, — Bódi Zsuzsanna, Erdélyi István, Mihálik Ilona, Varga Miklósné, Juhász István, Turóczy István, Kós Mihály, Turóczy Miklós, Simon Erzsébet, Bód Erzsébet, Szöke Teréz, Kubinyi Anna, Samu István, Horváth Ignác, Barchevitz nevelőné, Pongrácz Bilint, Pongrácz Ernő, Györy Dánielné, Leicht Armin, Keszler Borbála, Szipak István, Rády István, Nemessányi Terézia, Talhammer Mária, Valaki, T. Eva István, Tuba Bálint, Krajnyák Mária, Popróczy Miklós, Loffay Lajos, Bodzasi József 1—1 forintot. — T. Eva András 80, — Gacsó István, Glänczer Dávid, Kós Istv., Szücs József, Beeske Zsuzsanna, Bódi János, Bódi Julianna, Hegedüs Jánosné, Dobos Lajos, Kohn Irma, Danyi Molnár István, Kovács József, Grünwald Gábor, Grasseli Miklós, Kodolányi Árpád, Lenkey József, Simon Zsuzsanna, Kiss Erzsébet, B. Molnár Ferenc, 50—50, — Kis József 40, — Pál Kovács Jánosné 30, — Schlesinger Farkas 25, — Jankovicsné, Brenner Márton, Molnár János, Tuba Miklós, Kasza Ferenc, Villax Ferenc, Krebenda Gyula, Valenta Alfred, Andrassy Kálmán, Surányi Samu, Czékus Zoltán, Tóth András, Hubay Bertalan, Komlóssy István, Zvollich Lajos, Klein Samu, Villax Lajos, Zambelli Alajos, Kocsis István 20—20, — Kiss István, Benedek Borbála, Barta Julianna, B. Molnár András, Pásztor Jánosné, Tuba István, Lippa József, Tuba Andrásné, Gerendeli István, 10—10, Szójka Lajos, Mács Pál, 6—6, — Kis Mihályné, Toma József 4—4 krajezárt. Ajánlatot tettek: Kovács nővérek 2 frtot — Samu Mihály 50, — B. Molnár József 40, — Kós Pál,

Kós János, Pálkovács Pál, Pálkovács Pálné 30—30, — Bódi Miklós, Hegedüs Miklós, Kocsis József ifj., Léhi András, Léhi István, Tóth Ignác 20—20, — Feledi Péter Göncei András, Medgyaszai István, Kovács Miklós, Molnár András 10—10 krajezárt. — Fogadják a nemes szívű adakozók az egylet halás köszönetét.

Kertészeti.

A bogyós cserjék műveltetése.

(Vége.)

Ugy amint más hasznos és disznövényeknek, a pöszmetének is akadnak ártalmas ellenségei, de leginkább van a kárteknő rovarok pusztításának alávetve és kitéve. Egy alól sárgás, felül fekete foltos. A braxas grossularia néven ismeretes nagyon falánk hernyó, — és ugyan melyik nem az? — hogy ha ideje korán le nem szedjük, rövid idő alatt minden levelentől megfosztja, ugy, hogy csak is a még fejletlen gyümölcs marad a tisztára kopasztott veszőn, s a nap forró hevével az is összezsugorodik, és fonyadtan előbb utóbb le hull. Egy éjjeli pille, még augusztus hóban rakja e hernyók sárgás tojásait, melyekből sokszor már ősszel kikelnek, hanem a telet a föld alatt töltik. Tavasszal újra megjelennek, oly aprók, hogy felületes vizsgálódással a zsenge leveleken alig vehetők észre, azonban gyorsan fejlődnek s nap-nap után tetemes pusztítást visznek véghez. Kártételeik ellen a szorgalmas leszedetesen kívül, mely csak kisebb ültetvényeknél sikerrelható könnyen, — más övszereket is alkalmaznak, hogy a még felszínre nem került hernyókat pusztítsák, ilyenek: a tövek kerületének tavaszkor való jól megkapáltatása, ugyan azok körül, a talajon 5—8 em magas timár eser — esáva, — szétterítés, óltatlan mézportal vegyített luzzott hamuval való körül szórás, reggelenként, mikor a levelek még harmatosak, ezeknek kénvirág vagy szoba és utcai söpredékpórral behintése. Tapasztalt gyakorlati természetők állítják, hogy a hernyók kipusztításához nagyban járulhatni, a bokrok alatt összehalmozott szárazlomb eltávolításával, s azoknak folytonosan tisztán és rendben tartásával is.

Ellenségei még e hernyókon kívül: a pöszmete lombdarázs, Nematost ventricosus bájái is, melyek téle szintén a föld alá vonulnak, s számukat meglehetősen lepusztíthatjuk, hogy ha a felső földréteget, késő ősszel, a tövek mellől félre vonjuk s egészen friss, más földet adunk helyére, a pöszmete mely e levelészek, Aphís grossularia, ezek leveleinek minden nedvét kiszívják, minek következtében azok foltokat kapnak, összezsugorodnak és idő előtt lehullanak. Ezek elűzésére, vízben feloldott fekete szappan és dohány oldattal való locsoltatás ajánlható, leszedni csak is azon esetre szedhetők le, ha számuk nem felelte nagy, az idő, és még több fáradtság tekintetbe nem vétetik.

De, nem csupán a rovarok ellenségei a pöszmetének, olyanok a mohok és a zuzmók is, melyek ha egyszer ellepik, a bokrok erőteljes fejlődését megakasztják, a mi ugyan inkább a sűrűn, árnyékos és tulndves helyen ültetett töveknek fordul elő, és inkább a már több éves bokroknál tapasztalható, hanem azért azoktól való megtisztításukat nem szabad elhanyagolnunk s ama helyet, honnan a moh vagy zuzmó elhávolított, legottan meszes vízzel kenjük be. S ha ez sem vezetne ezelőz, és a moh és zuzmó azontul is tovább terjeszkednek a töveken, ez annak jeleül tekintendő, hogy a bokrok nem megfelelő helyen és nedvesebb talajban állanak mint kellene, honnan a legközelebb alkalommal kiásm és száraz, kötöttebb földbe átültetni el ne mulasszuk.

Elismert dolog, hogy az angol természetők kitarító fáradozásaiak köszönhetően a legtöbb pöszmete fajt, miután ők, annak művelése, de legkivált magról nevelt új fajok létrehozatala és tenyésztésére különös gondot fordítanak, már eddig is több mint ezer faj természetiek, de legnagyobb elterjedésnek csak mintegy 5—6 száz faj érve, s hogy ily mennyiségből is a lejobboknak ismert fajok igen kis része sorolható fel, az világos, és hogy vannak fajok, melyek alig vagy nagyon keveset különböznek egymástól, és megakad több régebbi faj is, mely jelenleg — más újabb és jobb fajokkal háttérbe szorítottatott.

A mi magát a termést, — a gyümölcsöt illeti, ennél különösen négy fő szín szerepel: van zöld, vörös, sárga, és fehér, és ezek közt is: sima és szőrös, finom és vastag héjú, izre növe pedig édes és savanykás, végre korai és későn érő. — A következő névsor, több rendkívül nagy, valóban kiállítás gyümölcsöt termő fajt foglal magában, — természetesen csak kiválóan gondos művelés fejtétele alatt, — s az ilyenek nevei, könnyebb áttekintést végett megdült betákkal nyomtatvák.

1. zöld pöszmeték: Green Gage, Matchless, Plunder, Lord Byron, Lovely Anne, Smith greenage, Green Willow, Telegraph, Maccaroni, Green Walnut, Lolly Farmer, Wainwright Ocean, Glory, Glenton green, Pinkerton green, Bunhas Hill, Green Linnet, Green Ocean, Independent, Lolly Angler, Stockwell, Smiling Beauty 22.

2. vörösek: Conquering Hero, Eskendar bey, London, Echo, Emperor, Rover Dun mistake, Ashton red, Black Prince British Hero, Companion, Conqueror, Iron monger, Roaring Lion, Transparent Victory, Warwington red, King william, Red Lion, Ploughbay, 20.

3. sárgák: Lord Scarborough, Stella, Yellow Eagle, Britannia, Prince of Orange, Yellow-Seedling, Ringer, Leveller, Railway, Golden-Ball, Golden-Fleece, Golden Chair, Incomparable, Kilton Yellow, Sulphur Yellow, Trafalgar, Bunkershill, Golden Lion, Smuggler 19.

4. fehérék: Alma, Apollo, Overseer, Progress Antagonist, Transparent, Eva Large Hairy, Snowdross, Copice lass, Freedom withe, Hedgehog, Sampson, Wellington s Glory, Withesmith, Ost-rich Crystal withe, Withe Captain, Ipolly Miller Williams Bride 20.

A vörös gyümölcsű fajokhoz tartozik, egy, újabb időben Franciaországban mivel faj is, mely „Billard tusketlen”-je néven van a bogyar cserjéket természetők által elismerve, és a mint neve is jelzi tövisek nélkül való, a mi bizonyos nagy előnyére válik, ez szintén igen szép és nagy pöszmetéket terem. Kunszt János.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Rimaszombatban — a vasúti indóház közelében levő saját házamban — egy itt eddig nélkülözött

márvány-raktárt

állítottam fel, hol többféle alakú és nagyságú szilézai szürke és fekete márvány-síremlékek felírásával vagy a nélkül kaphatók.

Továbbá felvállalok gránit-, vörös márvány-, homokkő-emeleket, öntött vaskeresztek és sirkerítések felállítását, templomi oltárok és sírboltok felépítését, és minden a kőfaragászati szakba tartozó épületi- és díszítési műveknek elkészítését a legjutányosabb áron.

Midőn a fenti sorokra a n. é. közönség figyelmét felhívni szerencsém van, szíves partifogását kikérve maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1887. július hó 2-án.

JAKOVETZ ALAJOS, kőfaragó-mester.

Arlejtési hirdetmény.

1400. sz. — A Gombaszög szilézai vicinális utvonal kiépítése a tek. közigazgatási bizottság 678/887. sz. a. kelt határozatával elrendeltetvén, a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatal által készített terv- és költségvetés alapján ezennel arlejtés nyitattik.

a) földmunka	6123 frt 25 kr.
b) kőművesmunka	769 frt 56 kr.
c) ácsmunka	91 frt 80 kr.
Osszesen	6984 frt 61 kr.

erejéig.

Vállalkozni szándékozók tartoznak tíz százalékkal ellátott zart ajánlataikat f. év augusztus hó 20-ig a rozsnói szbirói hivatalnál beadni.

Az összes iratok és feltételek a rozsnói szbirói hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Rozsnó, 1887. június hó 30-án.

Kubinyi Géza, főszolgabíró.

2-3

Tanulónak.

Vegyes-kereskedésben tanulónak hajlandó vagyok egy 13—14 éves keresztény fiút elfogadni a nálam megtudható feltételek mellett.

FALK JÓZSEF

vegyeskereskedő, Rimaszécsen.

2-3

ELADÓ.

Jolsván a fő-utczán, egy emeletes ház, mely utczára kereskedésnek alkalmas, nagy pinczével, istállóval és faszínnel együtt, ugyszintén mintegy harmincz hold föld és rét, szép gyümölcsösselel, bármikor bérbe, esetleg örök áron is eladatik.

Felvilágosítással szolgál

Markusz Vilmos bérő, Jolsván.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle alakú, nagyságú és színű, saját gyártmányu s közzénnel is fűthető kész. raktáron levő

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítettek.

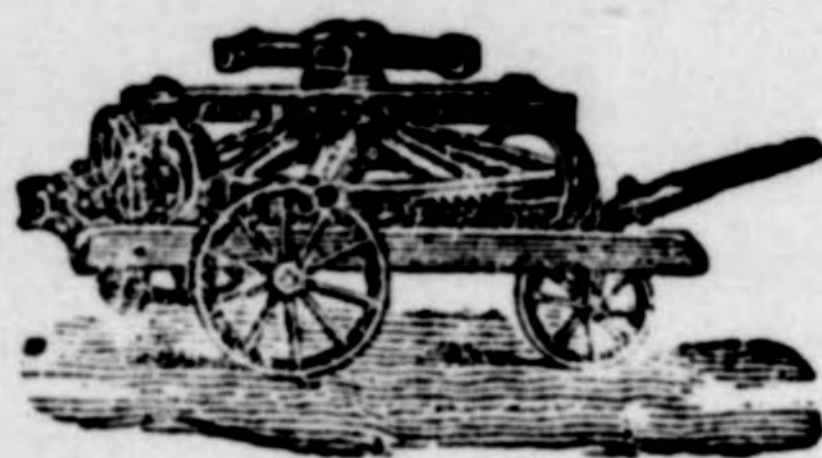
ANDRIK SÁMUEL, kályhámester.

7-*

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrnevé gépeit a közlekedő nyári időnyre, nevezetesen: Cseplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cseplőgépeit, járgány hajtásra is alkalmazva, szalmazó készülékkel, vagy anélkül.

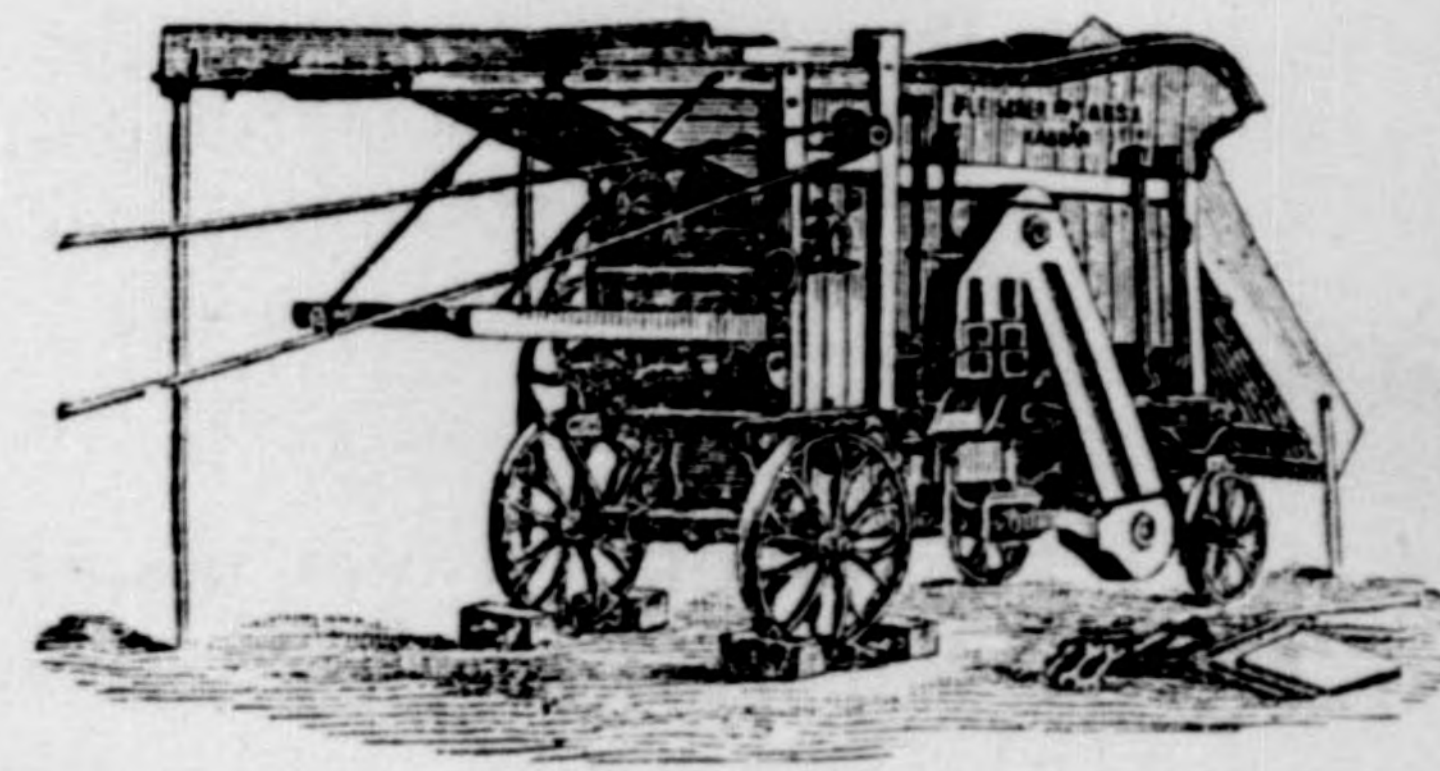
Baker- és magtár-rostáit, továbbá mindennemű szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-

főzők, kavaró-készületek, maláta- és burgonya-zuzókat stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

5-6

Hirdetmény.

832. sz. — A nagyrocezi kir. járásbírósa min tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Tomesz András örökösei végrehajtást szenvedő elleni 40 frt 27 1/2 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyrocezi kir. járásbírósa területén levő Murány község határában fekvő a murányi 37 sztkben foglalt s Tomesz Katalin férj. Uservenka Istvánné, Tomesz Mária, Tomesz János, Tomesz Zsuzsanna, Tomesz Pál és kiskoru Tomesz István tulajdonát képező ingatlanokra az árverést 731 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi szeptember hó 6-ik napján d. e. 9 órakor Murányban a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Nagy-Röczen, 1887. évi május hó 17. napján.

A nagyrocezi kir. járásbírósa mint tealkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.

Árverési hirdetmény.

1034. sz. — Paskaháza község tulajdonát képező 19 kat. hold 248 □-öl szántóföld, 1 kat. hold 830 □-öl belsőség, 63 kat. hold 79 □-öl rét és 22 kat. hold 422 □-öl terméketlenség s így összesen 105 kat. hold 1579 □-öl birtok részlet önkétes árverésen folyó évi július hó 20-án Paskaházán el fog adatni, a következő feltételek mellett:

1. Ugy a szántóföld, rét, mint a terméketlenség — holdanként fog árverés alá boesajtatni; vevők óhajtatására azonban annak együttes eladása is meg fog kíséretetni.

2. Árverelni szándékozó tartozik a becsár 10% biztosítékul az árverés megkezdése előtt letenni.

3. Vevő tartozik a vételért 4 egyenlő részletben még pedig egy negyed az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap alatt, a második negyed egy év, a harmadik negyed két év, a negyedik negyed három év alatt lefizetni; tartozik azonban a bátramaradt összeg után 7% kamatot fizetni.

4. A megvett ingatlan vevőre a vételár teljes lefizetése után fog tealkönyvileg átiratni.

5. Vevő fizeti a százalék s átiratási összes költségeket.

6. Az adasvétel vevőre az árverés megtartása után rögtön, eladóra azonban csak a törvényhatóság megerősítése után válik kötelezővé.

A birtok felsosztása és becslése Paskaháza község elöljáróságánál bármikor megtekinthető.

Rozsnó, 1887. július hó 24-én.

Kubinyi Géza, főszolgabíró.

A közelgő időnyre

van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani

kőszén-kátrányunkat,

mint a legjobb és legolcsóbb mázoló anyagot tetőzetek és más egyéb tárgyak tartóssá tételére.

100 kiló ára 4 frt. teljsuly. — A hordókat saját árban számítjuk.

Légszész-koaksz, vagononként szállítva, első rendű áru, olesón számítatik.

Nagyobb megrendeléseknél és ismételadónak aránylagos árleengedéssel szolgálunk.

A miskolci légszészgyár igazgatósága.

1-3

Egy 13—14 éves, erős testalkotással bíró ifju — kedvező feltételek mellett —

lakatos tanulóul

azonnal felfogadtatik. — Kinél? megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

Pályázat.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság tisztí nyugdíj-intézete által a salgótarjáni vasgyár telepen berendezett élelmezési intézetnél a raktár kezelői állás megürülvén, ezen állásra pályázat hirdettetik.

Pályázótól megkivántatik, hogy nemcsak 4000 frtig biztosítékképes legyen, hanem különben is elegendő vagyonnal rendelkezze, hogy az élelmezési intézet által nem tartott egyéb fűszer-, ruhanyemű- és háztartási-árucekket saját számlájára beszerezhesse és raktáron tartsa. Továbbá, hogy kellő kereskedői szakismeretek mellett vendéglősi és italmérsi üzletekhez megkivántató gyakorlatossággal és e terezen szerzett tapasztalatokkal bírjon.

Ajánlatok — felszerelve a pályázó erkölcsi, eddigi működéséről- és vagyoní állását feltüntető bizonylatokkal — folyó évi augusztus hó 10-ig alólított igazgatóságához — ahol minden egyéb feltételek betekinthezők és minden bővebb felvilágosítás és tájékozás nyerhető, — nyujtandók be.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság tisztí nyugdíj-int. zetének élelmezési-üzlete Salgó-Tarjában.

2-4

Hirdetmény.

2660. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Figuli András végrehajtást szenvedő elleni 107 frt 84 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszombati kir. járásbírósa) területén levő Klenócz község határában fekvő a klenóczyi 648. sztkben 634. 1288. 1705. hrsz. ből Figuli Andrást illető 1/2-ad részére 27 frt, a Klenóczyi 651. sztkben foglalt 2502/b. hrsz. ből Figuli András jogán járó Sztruhár Pál, Mátyás és Jánost illető 1/3. részére 43 frt, a klenóczyi 647. sztkben foglalt Pjáter Mátyás, Habaj Figuli Julianna, Bares Figuli Johanna, Figuli András, kisk. Figuli Johanna és Mária nevéen álló 502. hrszra 120 frt, a klenóczyi 649. sztkben foglalt Antal Mihály, Figuli András, kisk. Figuli Johanna, Mária és Lászka Pál nevéen álló 1048. hrszra 32 frt, a klenóczyi 650. sztkben foglalt Lászka Pál, Figuli András és kisk. Figuli Johanna és Mária nevéen álló 2065. hrszra az árverést 88 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Klenócz községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a klenóczyi 648. sztkvi birtokra 2 frt 70 krt, a 651. sztkvi birtokra 4 frt 30 krt, 647. sztkvi birtokra 12 frtot, a 649. sztkvi birtokra 3 frt 70 krt, 650. sztkvi birtokra 8 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi ápril hó 29. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint tealkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.